

žalovaným vyhledati kupce na jejich hostinec »Apollovy sály« a za toho opatření kupce zavázali se mu zaplatiti 2% provisi z kupní ceny. Řekli-li žalovaní při tom žalobci, že zamýšlejí prodati hostinec za tím účelem, aby ze stržené kupní ceny mohli zaplatiti tělocvičnu v B., sdělili s ním jen pohnutku, pro kterou se odhodlali nemovitost zciziti, avšak žalobce tím nebyl nikterak vázán, leč by byl zvláštní úmluvou se zaručil za tento výsledek kupní smlouvy, t. j. že opatří kupce, který kupní cenu hotově zaplatí, což však zjištěno nebylo. Bylo-li naproti tomu nižšími soudy zjištěno, že žalobce skutečně v osobě Karla K-a opatřil žalovaným kupce a že s ním žalovaní trhovou smlouvu uzavřeli, prodávše mu hostinec »Apollovy sály« za 226.000 Kč, byl kup příčiněním žalobce sprostředkován a tento, splniv smlouvu, jest oprávněn požadovati smlouvenou 2% provisi z kupní ceny. Žalobcovu provisornímu nároku nemůže býti na újmu, že nebyly podmínky kupní smlouvy kupujícími později dodrženy a že došlo k jejímu zrušení, neboť zkoumati platební schopnost kupujícího a zajistiti si splnění smlouvy, bylo povinností prodávajících, jako smluvní strany, než smlouvu pevně uzavřeli. Ostatně bylo zjištěno, že k provedení ústní trhové smlouvy, pevně uzavřené a k vyměření poplatků ohlášené, jen proto nedošlo, že kupujícímu K-ovi nezdařilo se získati hypoteční zápujčku asi 100.000 Kč na hostinec »Apollovy sály«, o níž při smlouvě obě strany se shodly, a z níž měla právě se vyplatiti žalovaným kupní cena. Za tento neúspěch hypoteční zápujčky nemůže býti žalobce práv, když se smlouvou sprostředkovací žalovaným nezavázal, že jim ručí za splnění všech podmínek trhové smlouvy kupítelem jejich nemovitosti, zejména za hotové zaplacení kupní ceny a když nebylo ani tvrzeno, že žalobce by byl jednal při opatření kupce nějak lstivě neb obmyslně, nebo že by kupující nejednal reelně. Naopak bylo zjištěno, že ku převodu hostince žalovaných na kupujícího K-a později skutečně došlo, ovšem za jiných podmínek a na základě smlouvy směnné.

Čís. 2302.

Dráha jest povinna zabrániti dle možnosti tomu, by tekutina z obalu nevytékala. Jinak jest práva ze škody.

Při překročení dopravní lhůty ručí železnice nejen za škodu, jež vznikla tímto překročením, nýbrž k r o m ě t o h o i za případnou škodu ze ztráty, úbytku neb poškození zboží.

(Rozh. ze dne 20. února 1923, Rv I 854/22.)

Za dopravy tekutiny v bezvadném sudu uniklo mezi stanicí odesílací a stanicí L. 60 kg a mezi stanicí L. a stanicí přejímací 4 kg tekutiny. Žalobě o náhradu škody proti dráze p r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e vyhověl. D ů v o d y: Dle čl. 282 obch. zák. je dráha povinna, věnovati zboží péči řádného kupce, dopravit zboží, jí ku dopravě svěřené, bezvadně na místo určení a vynaložiti při nejmenším tu péči a opatrnost, jakou na mysli má ustanovení Šu 1297 obč. zák. Ručí dráha při tom za své lidi. Nechala-li dráha zásilku, na níž bylo pozorovati unikání obsahu (uniknutí 60 kg tekutiny nemůže nikdy zustati nezpo-

zorovaným, ano se zboží ve stanicích do vozu přikládá a z něho vykládá, od vytékající tekutiny musí býti podlaha nasáknuta a je viděti kapání tekutiny z vozu ven), úplně nepovšimnutu, nepočínala si ani dle čl. 282 obch. zák. ani dle Šu 1297 obč. zák., nedbala ani té nejmenší bedlivosti a opatrnosti řádného obchodníka k tomu cíli, by zboží dalších škod chránila a bez dalšího porušení na místo určení dopravila. Dráha, pokud se týče její zřízení, ponechali prostě zásilku jejímu osudu. Stačilo udělati to, co uděláno bylo ve stanici L. Utužití obruče. K takové opravě není třeba žádných odborných a řemeslných vědomostí. Oprava taková vyžaduje jen náležité píle a provede ji každý zřízenec dráhy, neboť potřebné k tomu nástroje jsou na každém nádraží. Poněvadž dráha po celou délku tratě, ač vadu viděti musela, docela ničeho k zamezení škody neučinila, jest v tom její zavinění a proto dle Šu 86 (3) žel. dopr. ř. nemůže se ustanovení odstavce druhého Šu v celém rozsahu dovolávati. Soud, hledě k stavu věci má za to, že dráha, kdyby byla náležitou péčí věnovala zásilce, musela by byla závadu co nejdříve zpozorovati a bylo pak její povinností, ji odstraniti, po případě, kdyby to nebylo možno, z další dopravy vyloučiti. Povinnost ta uložena jest jí instrukcí. Neučinivši tak, porušila i své vniterní předpisy a i v tom jest její zavinění. Již z té okolnosti, že na tak dlouhé trati (L. — stanice přejímací) ubyly po utužení obručí jen 4 kg, plyne, že kdyby dráha byla zásilce patřičnou péčí věnovala též na trati předchozí, nemohla býti ztráta nikdy tak značná, jakou ve skutečnosti byla. O d o l a c í s o u d rozsudek potvrdil v podstatě z týchž důvodů.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Odvolací soud převzal skutková zjištění prvního soudu, že sud, o nějž jde, když byl odevzdán k přepravě, byl úplně dobrý, měl obruče utužené a neprosákal. Z těchto skutkových zjištění a z další nesporné okolnosti, že železnice převzala sud bez námitek k přepravě, odvolací soud správně usoudil, že o vadném obalu nemůže býti řeči. Z Šu 84 žel. dopr. ř. nemůže tudíž žalovaný erár odvozovati osvobození od ručení. Ustanovení Šu 86 (1), 2 a Šu 86 (2) žel. dopr. ř. nemají místa již proto, že odesílatel neučinil v nákladním listě prohlášení dle Šu 62 (2) žel. dopr. ř., jímž by byl uznal vadnost obalu. V úvahu přicházel by tedy nanejvýš omluvný důvod Šu 86 (1), 4 žel. dopr. ř., ježž předpokládal soud první stolice. Lze ponechat stranou otázku, zdaž okolnost, že dřevěný sud vysychá vlivem slunečního světla a tepla, jest přirozenou povahou z b o ů i po rozumu Šu 86 (1), 4 žel. dopr. ř., neboť i kdyby tomu tak bylo, bylo by za správný uznati názor nižších soudů, že žalovaný erár nemůže uplatniti osvobození od ručení podle Šu 86 (1), 4 žel. dopr. ř., ježto škoda, o kterou jde, vzešla zaviněním železnice (§ 86 (3) žel. dopr. ř.). Zavinění železnice bylo v první stolici tvrzeno ovšem v jiném směru, než v tom, který byl předpokládán prvním soudcem. Ale proti tomu, že první soudce zjistil zavinění železnice z jiných důvodů, než z těch, jež v první stolici byly uplatňovány, a že použil vniterních instrukcí a úvah, o nichž při ústním jednání nebylo řeči, žalovaný erár

v odvolacím řízení ničeho nenamítal a proto nemůže nyní v dovolacím řízení napadati rozsudek o d v o l a c í h o soudu z důvodů, které mohl přednésti proti rozsudku soudu p r v é h o. Příslušné vývody dovolacího spisu nemohou tudíž dojíti povšimnutí. Pokud nižší soudy vyložily, že škoda, jejíž náhrada byla uložena žalovanému eráru, byla skutečně zaviněna železnicí, poukazuje se ku správným důvodům, které jsou přičiněny k rozsudkům nižších soudů, a nebyly vyvráceny vývody dovolacího spisu. Žalovaný erár uvádí, že kdyby byla železnice překročila dodací lhůtu, ručila by jen do výše dovozného (§ 94 (1) a) žel. dopr. ř.), a dokládá, že by bylo protismyslným, kdyby měla v tomto případě hraditi celou škodu, ačkoli dodací lhůta byla dodržena. Zapomíná však, že při překročení dodací lhůty ručí železnice n e j e n za škodu, která vznikla tímto překročením, nýbrž k r o m ě toho dle §u 94 (3) žel. dopr. ř. za případnou škodu ze ztráty, úbytku nebo poškození zboží. Žalovaný erár není tedy v tomto případě hůře na tom, než kdyby byla železnice překročila lhůtu dodací, a nemá duvodné příčiny ke stížnosti.

Čís. 2303.

Při koupi dle vzorku není kupitel povinen, přijmouti zboží, byť bylo prostředního druhu a jakosti ve smyslu čl. 355 obch. zák., odchyluje-li se podstatně od vzorku.

Nepodstatné odchylky od vzorku nemají významu.

(Rozh. ze dne 20. února 1923, Rv I 876 22.)

Žalobkyně koupila od žalované zboží dle vzorku a zaplatila předem kupní cenu. Ježto dodané zboží neodpovídalo vzorku, dala je žalobkyně žalované závčas k dispozici a žalovala o vrácení kupní ceny. Žaloba byla procesním soudem prvé stolice zamítnuta, o d v o l a c í m soudem bylo jí vyhověno.

N e j v y š š í soud nevyhověl dovolání mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zjištěno, že dodané zboží neodpovídalo vzorku; z posudku znaleckého nevychází, že dotyčná odchylka byla nepodstatná, nýbrž naopak sluší ji podle tohoto posudku pokládati za podstatnou. Dle tvrzení žalované strany znalec při svém výsledku seznal, že nepodstatné odchylky nemají vlivu na posouzení otázky, zdali dodáno bylo dle vzorku; toto tvrzení nemá opory v dotyčném protokole, avšak zásada, vyslovená zde žalovanou stranou, je správná a nárok žalující strany byl by neduvodným, kdyby dodané zboží lišilo se jen nepodstatně od vzorku. Dle toho, co bylo uvedeno, dodané zboží nesouhlasilo se vzorkem a nevyhovovalo tedy smlouvě, pročež žalující firma nebyla dle čl. 346 obch. zák. povinnou je přijmouti, ačkoliv bylo zbožím prostředního druhu a prostřední jakosti ve smyslu čl. 335 obch. zák., neboť tato okolnost by ji byla podle čl. 346 obch. zák. zavazovala ku přijetí dodaného zboží jen tenkrát, kdyby nebylo bývalo zvláštní úmluvy, že dodáno býti má podle vzorku.